

Kainuun 1. vaihemaakuntakaava:

Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueet sekä niiden melualueet

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

LUONNOS 5.11.2007

Kainuun maakunta –kuntayhtymä
2007

Kannen kuva: Vuosanka (Rauno Malinen)

SISÄLLYSLUETTELO

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	4
2. Suunnittelun lähtökohdat	4
2.1. Maakunnan suunnittelujärjestelmä	4
2.2. Maankäyttö- ja rakennuslaki	5
2.3. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)	5
3. Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan tavoite ja sisältö	6
4. Vaihemaakuntakaavan vaikutusalue	8
5. Kaavoituksen vaiheet ja aikataulu	9
6. Osalliset	10
6.1. Osallistumismenettelyt ja tiedottamisen tavat.....	11
7. Viranomaisyhteistyö	11
8. Vaikutusten arviointi	12
8.1. Arvioitavat vaikutukset.....	12
8.2. Vaikutusten arvioinnin menetelmät	13
9. Erillisselvitykset	13
10. Yhteystiedot	13

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen suunnitelma maakuntakaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä suunnitelma maakuntakaavan vaikutusten arvioinnista. Alueiden käytön suunnittelussa on tärkeää toimia avoimesti ja vuorovaikutteisesti sekä luoda edellytykset sille, että maakuntakaavan asianosaisille ja kaavoituksesta kiinnostuneille annetaan tietoa suunnittelun etenemisestä ja vaikutusmahdollisuuksista kaavoituksen eri vaiheissa.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1. Maakunnan suunnittelujärjestelmä

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja maakuntaohjelma (kuva 1). Ne perustuvat maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999) sekä lakiin alueiden kehittämisestä (602/2002).

Maakuntasuunnitelma on strateginen suunnitelma, jossa esitetään maakunnan pitkän aikavälin visio vuodelle 2025. Maakuntasuunnitelmassa määritellään yleispiirteisellä tasolla tavoitteet ja toimenpiteet asetetun vision saavuttamiseksi ja toteuttamiseksi. Maakuntasuunnitelman tavoitteet täsmentyvät maakuntaohjelmassa. Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi vuoteen 2025 ulottuvan Kainuun maakuntasuunnitelman syyskuussa 2005.

Maakuntaohjelmassa asetetaan lähivuosien kehittämistavoitteita, määritellään toimenpiteet ja keskeiset hankekokonaisuudet tavoitteisiin pääsemiseksi sekä arvio tarvittavasta rahoituksesta. Kainuun maakuntaohjelma vuosille 2006-2010 on hyväksytty maakuntavaltuustossa helmikuussa 2006.

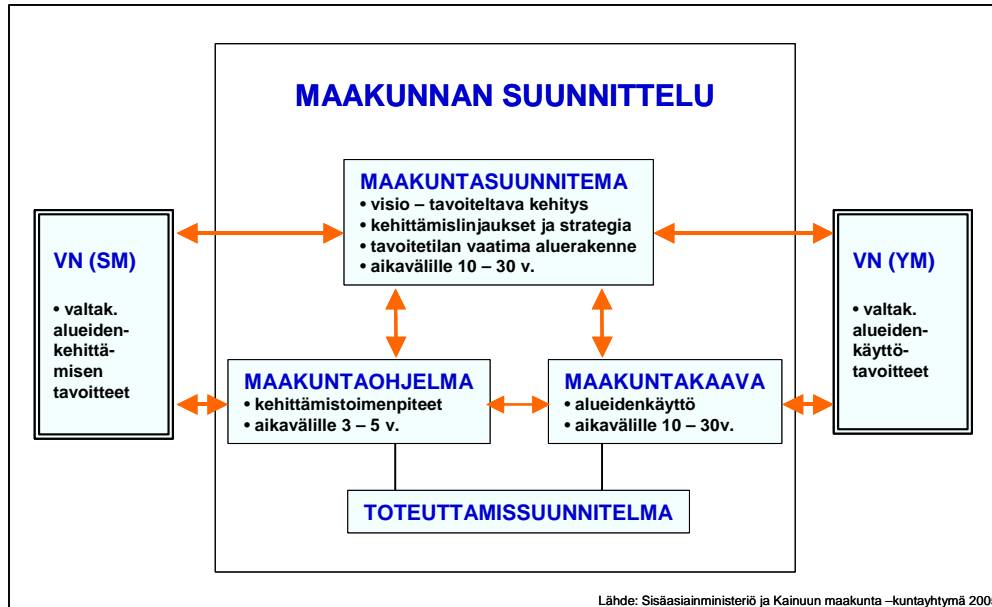
Näiden lisäksi vuosittain laaditaan **toteuttamissuunnitelma**, jossa esitetään maakuntaohjelman toteutukseen liittyvä rahoitussuunnitelma.

Maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma tarkistetaan valtuustokausittain, Kainuussa seuraavan kerran vuonna 2009.

Maakuntakaava on yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaava voidaan laatia koko maakunnan kattavana ns. kokonaismaakuntakaavana, tiettyjä asiakokonaisuuksia koskevana vaihekaavana tai maakunnan jotain osa-alueita koskevana maakuntakaavana. Kainuussa maakuntakaavan laatijana toimii Kainuun maakunta –kuntayhtymä.

Maakuntakaavan oikeusvaikutukset kohdistuvat kuntien alueiden käytön suunnitteluun ja viranomaisten toimintaan. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa kuntatason kaavoja sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaava myös välittää valtioneuvoston antamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kuntakaavoitukseen. Viranomaisten on otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään sen toteuttamista sekä katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaavan rakentamisrajoitus (MRL 33 §) on voimassa maakuntakaavassa virkistys- tai suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetulla alueella. Rakentamisrajoituksen aluetta voidaan kaavassa erityisellä määräyksellä laajentaa tai supistaa.

Kainuun koko maakunnan kattava Kainuun maakuntakaava 2020 on hyväksytty Kainuun maakuntavaltuustossa 7.5.2007. Maakuntakaava saatettiin ympäristöministeriön hyväksyttäväksi heinäkuussa 2007. Hyväksymismenettely kestää noin vuoden.

Kuva 1. Maakunnan suunnittelujärjestelmä

2.2. Maankäyttö- ja rakennuslaki

Maankäyttö- ja rakennuslaki antaa selkeät tavoitteet ja lähtökohdat maakuntakaavan ja vaihekaavan laatimiselle. Kaavojen laadintaa ohjaavat lain yleinen tavoite (1 §) ja alueiden käytön suunnittelun tavoitteet (5 §).

Lisäksi maakuntakaavalle on esitetty seuraavat sisältövaatimukset (28 §), joihin on kaavaa laadittaessa kiinnitettävä erityisesti huomiota:

1. Maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne
2. Alueiden käytön ekologinen kestävyys
3. Ympäristön ja talouden kannalta kestävä liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt
4. Vesi- ja maa-ainesvarojen kestävä käyttö
5. Maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
6. Maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaaliminen
7. Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

MRL:n 28 §:ssä todetaan, että kaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavaa laadittaessa on selvitettävä, kenen toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toimenpiteet kuuluvat.

2.3. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Selkeät lähtökohdat maakuntakaavan ja vaihekaavan laadinnalle muodostavat myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka valtioneuvosto on hyväksynyt vuonna

2000. Maankäyttö- ja rakennuslain (24 §) mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu yleis- ja erityistavoitteisiin. *Yleistavoitteet* ovat luonteeltaan alueiden käyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevia periaatteellisia linjauksia. *Erityistavoitteet* puolestaan ovat alueiden käyttöä ja sen suunnittelua koskevia velvoitteita.

Valtioneuvoston päätöksessä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu kuuteen asiakokonaisuuteen:

1. Toimiva aluerakenne
2. Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
3. Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
4. Toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto
5. Helsingin seudun erityiskysymykset
6. Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet.

Kainuun 1. vaihekaavan kannalta keskeisimmät tavoitteet koskevat toimiva aluerakenne –asiakokonaisuutta. Sen erityistavoitteissa todetaan seuraavaa:

”Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle sekä muille maanpuolustuksen ja rajavalvonnan toimintamahdollisuuksille. Samalla on huomioitava muun yhdyskuntarakenteen, elinympäristön laadun ja ympäristöarvojen asettamat vaatimukset.”

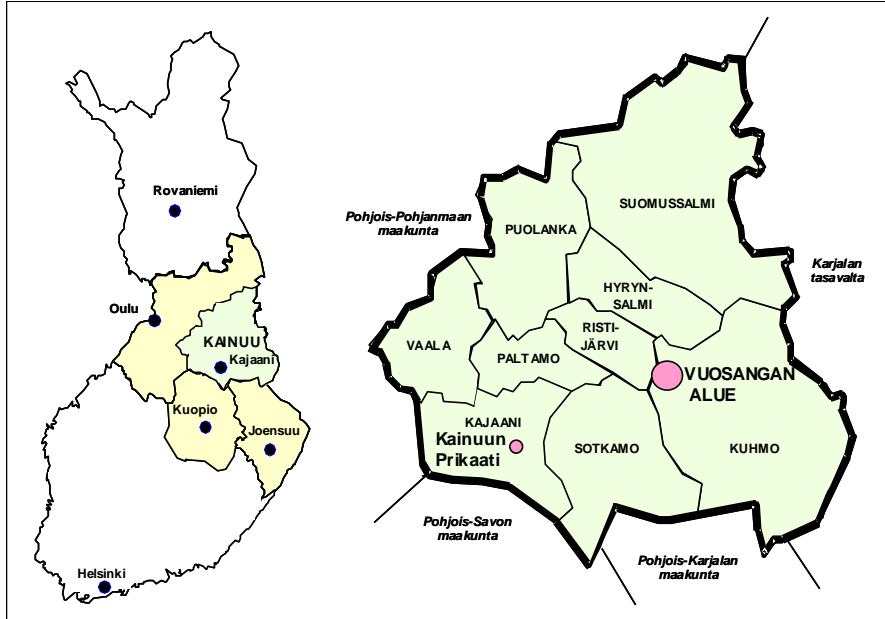
Myös muut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet otetaan huomioon ja suunnittelulla varmistetaan, etteivät vaihekaavan ratkaisut ole ristiriidassa niiden kanssa.

3. KAINUUN 1. VAIHEMAAKUNTAKAAVAN TAVOITE JA SISÄLTÖ

Kainuun maakuntakaava saatettiin ympäristöministeriöön vahvistettavaksi heinäkuussa 2007. Maakuntakaavan valmistelun aikana tuli esille mm. puolustusvoimien esittämään Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen laajentamistarpeeseen liittyviä epävarmuustekijöitä, jotka eivät mahdollistaneet alueidenkäyttöratkaisun tekemistä maakuntakaavaa laadittaessa. Alueet on osoitettu vahvistettavana olevassa maakuntakaavassa selvitysalueina.

Asia on päätetty ratkaista omalla erillisellä kaavoituksellaan. Kainuun maakuntahallitus teki 23.4.2007 päätöksen Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan laatimisen käynnistämisestä. Maakuntahallituksen päätöksen mukaisesti:

Kainuun 1. vaihekaavassa käsitellään puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueita sekä niihin liittyviä melualueita.

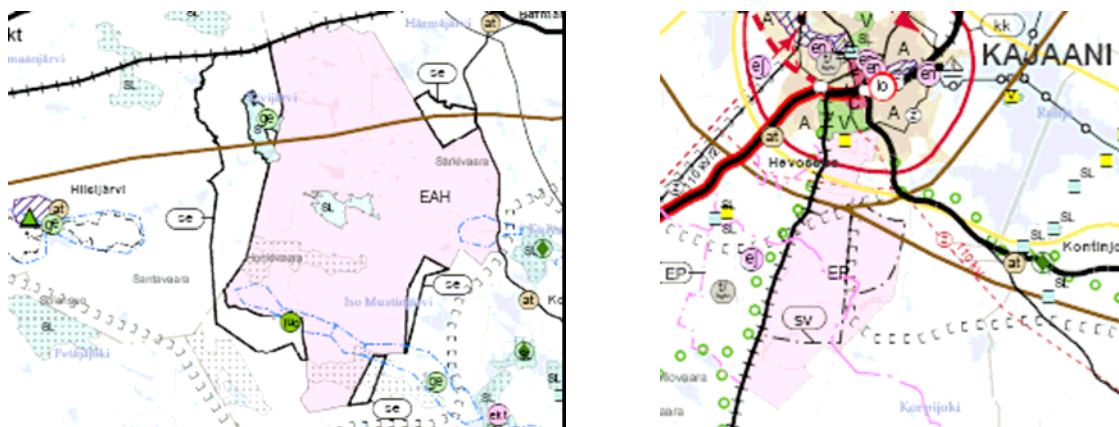
Kuva 2. Kainuun Prikaatin (EP) ja Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen (EAH) sijainti Kainuussa

Vahvistettavana olevassa Kainuun maakuntakaavassa on käsitelty maanpuolustukseen liittyviä alueidenkäyttötarpeita (kuva 3). Kaavassa on osoitettu EAH-merkinnällä Kuhmossa sijaitseva Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue (pinta-ala 13 850 ha) sekä Suomussalmella sijaitseva Kuivassalmen ampuma- ja harjoitusalue. Kuivassalmen alue liittyy rajavalvontaan ja sen käytöstä sekä kehittämisestä vastaa Kainuun Rajavartiosto.

Puolustusvoimien EP-alueena on maakuntakaavassa osoitettu Kainuun Prikaatin varuskunta-alue lähiharjoitusalueineen. Alueeseen sisältyy Hoikanportin ampumarata-alue ja Kassunkurun ampuma-alue. Lisäharjoitusalue on maakuntakaavassa osoitettu katkoviivoin osa-aluemerkinnällä EP. Hoikanportin ampumaradalle ja Kassunkurun ampuma-alueelle on osoitettu osa-aluemerkinnällä suojavyöhykkeet.

Maakuntakaavassa aluevaraukset on osoitettu jo toteutuneen alueiden käytön mukaisina.

Ampuma- ja harjoitusalueiden merkintä on erotettu muista puolustusvoimien käyttöön tarkoitetuista alueista, koska toiminta on erityyppistä esim. turvallisuus- ja meluvaikutusten osalta.

Kuva 3. Maakuntakaavaotteet Vuosangan (vas.) ja Kainuun Prikaatin (oik.) alueista.

Selvitysalueiksi on maakuntakaavassa osoitettu Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueeseen rajoittuvia alueita. Selvitysalueiksi osoitetuille alueille kohdistuu useita erilaisia alueidenkäyttötarpeita. Alueelle kohdistuvat toisaalta alueen maanomistajien ja yleisen virkistyskäytön tarpeet, toisaalta puolustusvoimien tarve laajentaa valtakunnallisesti merkittävää Vuosangan ampuma- ja harjoitusaluetta.

Vuosangan ja Kassunkurun alueiden käyttö on luonteeltaan erilaista jo alueiden kokoerojen vuoksi. Vuosangan aluetta voidaan käyttää useiden yksiköiden yhdistettyihin harjoituksiin, kun taas Kassunkuru soveltuu yksikkökohtaiseen harjoitteluun. Vuosangan aluetta käytetään vuodessa ampumaharjoituksiin noin 110 vuorokauden ajan. Lisäksi muita käyttöpäiviä on alueella noin 40 vuodessa. Käyttö painottuu pääosin helmikesäkuulle sekä syys-joulukuulle. Kassunkurussa ampuma- ja harjoitustoiminta on alueen pienuuden (1620 ha) vuoksi pienimuotoisempaa kuin Vuosangassa. Kassunkurussa ampumaharjoituksia on noin 80 vrk vuodessa sekä muita käyttöpäiviä noin 50 vuodessa. Käytön painopisteajankohdat ovat helmi-toukokuu sekä syys-marraskuu.

Kainuun Prikaatin varuskunta-alue lähiharjoitusalueineen on osoitettu maakuntakaavassa nykykäytön mukaisena. Maakuntakaavan laatimisen yhteydessä ei sen osalta ole todettu ristiriitaisia maankäyttötarpeita. Maakuntakaavasta saaduissa, Vuosangan aluetta koskevissa lausunnoissa ja muistutuksissa on esitetty Vuosangan laajentumisen vaihtoehtona ampuma- ja harjoitustoiminnan keskittämistä varuskunta-alueen sisällä olevalle Kassunkurun alueelle sekä sen mahdolliselle laajentumisalueelle.

4. VAIHEMAAKUNTAKAAVAN VAIKUTUSALUE

Kainuun 1. vaihekaavan välittömät vaikutukset ulottuvat Vuosangan alueelle ja sen välittömään läheisyyteen. Lisäksi riippuen vaihekaavassa käsiteltävistä Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen laajennusvaihtoehdoista, voivat vaikutukset ulottua Kainuun Prikaatin alueelle ja siten myös Kajaanin kaupunkikeskustaan ja sen eteläpuolisille alueille. Vaikutukset voivat myös kaavavaihtoehdoista riippuen ulottua muualle Kainuuseen tai jopa Lapin alueelle, jos Kainuussa tehtävät ratkaisut vaikuttavat Rovajärven ampuma- ja harjoitusalueen käyttöön.

Vaihekaavan vaikutusalueeseen kuuluvat lisäksi ampuma- ja harjoitusalueisiin liittyvät tieyhteydet ja kulkureitit, alueisiin kosketuksissa olevat virkistysreitit ja alueet sekä ne harjoitusalueiden yläpuoliset ilmatilat, joihin ammunta- ja harjoitustoiminta aiheuttaa ilmatilan käytön rajoituksia.

Merkittävämpänä vaikutuksena on ympäristömelu. Raskaiden aseiden käytöstä ja räjäytyksistä aiheutuu melua, joka havaitaan lähialueilla meluna tai tärinä. Tarkempia arvioita melun vaikutuksista asuinympäristöön ja alueen virkistyskäyttöön saadaan helmikuun 2008 jälkeen, kun Vuosangan ampuma-alueen ympäristömeluselvitys valmistuu. Nyt vahvistettavana olevassa maakuntakaavassa ei ole osoitettu Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueeseen liittyvää melualueita. Puolustusvoimien laatiman laskennallisen meluselvityksen mukaan on kuitenkin todettavissa, että Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen meluvyöhyke (55 dbA) ulottuu nykyisen ampuma- ja harjoitusalueen rajojen ulkopuolelle.

Vaihemaakuntakaavan vaikutusalue tarkentuu kaavasuunnittelun edetessä.

5. KAAVOITUKSEN VAIHEET JA AIKATAULU

Maakuntakaavan laadinta etenee vaiheittain. Kaavatyön kulku on pelkistetty seitsemään päävaiheeseen. Työn jokaisessa vaiheessa tehdään ratkaisuja, joista on mahdollisuus antaa palautetta.

Ensimmäiseksi tehdään osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jonka jälkeen kerätään kaavan lähtökohta-aineisto. Tämän perusteella laaditaan kaavan sisältöä koskevat kaavan tavoitteet.

Seuraavassa esitetään kaavan laatimisen vaiheet sekä alustava aikataulu, keskeisimmät osallistumismenettelyt ja vaikutusten arvioinnin vaiheet:

Aloitusvaihe: lokakuu 2007 – tammikuu 2008

- Laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
- OAS nähtävillä kuukauden ajan, pyydetään lausunnot
- Kuulutetaan kaavan vireille tulosta
- Käsitellään kaavan OAS:sta annetut lausunnot ja muistutukset, laaditaan vastineet
- Järjestetään lähtökohtia ja tavoitteita koskeva viranomaisneuvottelu
- Kainuun maakuntahallitus käsittelee ja hyväksyy kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman
- Kerätään kaavan lähtökohta-aineistoa
- Perustetaan tarvittavat työryhmät

Tavoitevaihe: kevät 2008

- Määritellään kaavan laatimisen tavoitteet, joiden lähtökohtina ovat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakunnalliset kehittämistarpeet sekä käytävät neuvottelut
- Neuvotteluja osallisten ja sidosryhmien kanssa
- Maakuntahallituksen päätös tavoitteista

Luonnosvaihe: kesä - syksy 2008

- Tehdään tarvittavat erillisselvitykset
- Tarkastellaan kaavaratkaisun vaihtoehtoja ja arvioidaan niiden vaikutuksia
- Laaditaan kaavaluonnos ja asetetaan se julkisesti nähtäville
- Pyydetään kaavaluonnosta koskevat lausunnot
- Maakuntahallituksen päätös vastineista

Ehdotusvaihe: talvi - kesä 2009

- Laaditaan kaavaehdotus luonnoksesta saadun palautteen ja mahdollisten lisäselvitysten perusteella
- Tarkennetaan tarvittaessa vaikutusten arviointia
- Asetetaan kaavaehdotus julkisesti nähtäville ja pyydetään lausunnot
- Mikäli kaavaehdotus muuttuu olennaisesti nähtävillä olon jälkeen, asetetaan se uudelleen nähtäville
- Käsitellään ehdotuksesta saadut lausunnot ja muistutukset
- Tehdään kaavaehdotukseen tarpeelliset korjaukset

Hyväksymisvaihe: syksy 2009

- Pidetään viranomaisneuvottelu
- Maakuntahallituksen ja -valtuuston päätös kaavan hyväksymisestä
- Saatetaan kaava ympäristöministeriöön vahvistettavaksi

Vahvistamisvaihe: vuosi 2010

- Ympäristöministeriö arvioi kaavan lainmukaisuuden ja vahvistaa kaavan kokonaan tai jättää sen osittain tai kokonaan vahvistamatta
- Vahvistuessaan vaihekaava kumoaa siinä tehtyjen ratkaisujen osalta aikaisemmin vahvistetun maakuntakaavan

Seurantavaihe: vuosi 2010 →

- Seurataan kaavan ja sen aiheuttamien vaikutusten toteutumista
- Seurataan kaavaan kohdistuvia muutostarpeita

Kaavan aikataulu täsmentyy suunnittelun edetessä.

6. OSALLISET

Maankäyttö- ja rakennuslain (62 §) mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat sekä ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Kainuun 1. vaihekaavan osallisia ovat:

Maanomistajat**Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa vaikuttaa**

- Asukkaat ja heitä edustavat järjestöt
- Alueella työssä käyvät
- Elinkeinojen harjoittajat

Viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

- Kuhmon ja Kajaanin kaupungit, Ristijärven ja Sotkamon kunnat
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Savon liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Lapin liitto
- Finavia
- Kainuun Museo
- Kainuun Pelastuslaitos
- Kainuun Prikaati
- Kainuun rajavartiosto
- Kainuun TE-keskus
- Kainuun ympäristökeskus
- Metsähallitus Kainuu
- Metsäkeskus Kainuu
- Oulun lääninhallitus
- Pohjoisen Maanpuolustusalueen Esikunta, Oulu
- ProAgria Kainuu
- Puolustusministeriö
- Ratahallintokeskus
- Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
- Tiehallinto, Oulun tiepiiri
- Ympäristöministeriö

- Elinkeinoelämän edunvalvontajärjestöt
- Hyrynsalmen-Ristijärven riistanhoitoyhdistys
- Kainuun riistanhoitopiiri
- Kuhmon riistanhoitoyhdistys
- Luontojärjestöt
- Maanomistajia edustavat järjestöt (MTK, metsäomistajien liitto, metsänhoitoyhdistykset)

Osallisten joukkoa voidaan myös täydentää suunnitteluprosessin kuluessa.

6.1. Osallistumismenettelyt ja tiedottamisen tavat

Tämän vaihekaavan keskeisimpiä osallistumismenettelyjä ovat lakisääteiset nähtävillä olot, lausunnot ja mielipiteet, viranomais- ja sidosryhmäneuvottelut sekä muut mahdolliset esittely- ja keskustelutilaisuudet. Lisäksi vaihekaavoitukseen liittyvä aineisto pidetään näkyvillä Kainuun maakunta –kuntayhtymän internet-sivuilla (www.kainuu.fi).

Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavalla, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointimenettelyistä (MRL 63 §). Vaihekaavan käynnistämisestä kuulutetaan maakuntalehdessä, paikallislehdissä sekä kuntien ilmoitustauluilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä tutustumista varten Kainuun maakunta –kuntayhtymän kansliassa (Kauppakatu 1, 2.krs) sekä Kainuun maakunta –kuntayhtymän internet-sivuilla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavan tavoitteet, kaavaluonnos ja kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville sekä pyydetään viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot maankäyttö- ja rakennuslain ja –asetuksen mukaisesti (MRL 65 §, MRA 13 §).

Lisäksi osallisilla on mahdollisuus vaikuttaa ja antaa palautetta koko kaavaprosessin ajan. Kirjallista palautetta on mahdollista antaa suoraan kaavan laatijoille postitse tai sähköpostitse. Suullista palautetta on mahdollista antaa puhelimitse tai henkilökohtaisesti. Suositeltavaa on antaa palautetta kirjallisesti palautteen dokumentoinnin kannalta.

Jotta osallisten asiantuntemus saataisiin mahdollisimman hyvin vaihekaavatyössä hyödynnettyä, perustetaan vaihekaavan valmistelua varten vaikutusten arviointi -työryhmä.

Osallistumismenettelyiden ja tiedottamisen tapoja voidaan tarvittaessa täsmentää kaavoituksen edetessä.

7. VIRANOMAISYHTEISTYÖ

Vaihekaavaa valmisteltaessa järjestetään vähintään kaksi lakisääteistä (MRL 66 §, MRA 11 §) viranomaisneuvottelua Ympäristöministeriön ja Kainuun maakunta –kuntayhtymän kesken. Neuvotteluihin kutsutaan lisäksi Kainuun ympäristökeskus sekä ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea. Viranomaisneuvottelujen tarkoituksena on saada tietoon kaikki kaavan laadintaan liittyvät tavoitteet, joita viranomaisilla sekä keskeisillä osallistujatahoilla on. Viranomaisneuvotteluista laaditaan muistiot.

Ensimmäinen viranomaisneuvottelu järjestetään kaavoituksen aloitusvaiheessa, vuodenvaihteessa 2007-2008.

Toinen, vaihekaavaehdotusta koskeva viranomaisneuvottelu järjestetään sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä ja sitä koskevat lausunnot ja muistutukset on saatu.

Kuntien ja muiden keskeisten viranomaistahojen kanssa käydään neuvotteluja vaihekaavan lähtökohdista, tavoitteista, sisällöstä ja ratkaisuvaihtoehdoista koko kaavaprosessin ajan.

8. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutusten arviointi on keskeinen osa kaavan laadintaprosessia. Arvioinnin tehtävänä on tuottaa suunnittelijoille, osallisille sekä päättäjille tietoja kaavan toteuttamisen vaikutuksista, niiden merkittävydestä sekä haitallisten vaikutusten lieventämismahdollisuuksista.

Vaikutusten arvioinnin tärkeimpänä tehtävänä on tukea kaavaratkaisujen valmistelua ja valintaa. Eri vaihtoehtojen myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia vertailemalla löydetään ratkaisuja, joiden perusteella suunnittelu etenee. Vaikutusten arviointi tehdään sillä tasolla ja tarkkuudella, kuin maakuntakaava yleispiirteisenä kaavana edellyttää.

Vaihekaavan vaikutusten arvioinnin lähtökohtana on arvioida erilaisia toteuttamisen vaihtoehtoja.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 9 §) mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä eri vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset.

8.1. Arvioitavat vaikutukset

Kaavaa laadittaessa selvitetään kaavan toteuttamisen välittömät ja välilliset vaikutukset sekä arvioidaan niiden merkittävyys. Näin menetellään myös tarkasteltavien vaihtoehtojen osalta. Arvioinnissa tarkastellaan maankäyttö- ja rakennusasetuksen (1 §) mukaiset vaikutukset

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Em. kohtiin sisältyvinä selvitystarpeina on erityisesti tullut esille mm. vaikutukset metsäpeurakantaan ja kiinteistöjen arvoon sekä selvitystarve ilmatilan käytöstä ja muutoksista rajoitusalueisiin.

Arvioinnissa kiinnitetään myös huomiota MRL:n 28 §:n edellyttämällä tavalla siihen, ettei maaomistajille tai muille oikeuden haltijoille aiheudun kohtuutonta haittaa.

8.2. Vaikutusten arvioinnin menetelmät

Vaikutusten arviointi on jatkuva prosessi, jota tehdään koko kaavan laatimisen ajan. Vaihekaavan vaikutusten arvioinnissa sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslakia. Vaikutusten arviointi sekä mahdollinen YVA-lain soveltamistarve täsmentyy kaavaprosessin edetessä.

Vaikutusten arviointia varten perustetaan erillinen vaikutusten arviointi –työryhmä.

Vaikutustarkasteluihin liittyvät selvitykset saatetaan osallisten ja viranomaisten tietoon. Aineisto asetetaan nähtäville Kainuun maakunta –kuntayhtymän internet-kotisivuille.

9. ERILLISSELVITYKSET

Vaihemaakuntakaavan lähtökohtana ovat voimassa oleva Kainuun 3. seutukaava, vahvistettavana oleva Kainuun maakuntakaava sekä Puolustusvoimien erillisselvitykset alueen käytöstä.

Vaihemaakuntakaavaa varten laaditaan seuraavat erillisselvitykset:

- Vuosangan ampuma-alueen ympäristömeluselvitys
- Selvitys vaihemaakuntakaavan vaikutuksista

Pääesikunnan tilaama Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueelle laadittava ympäristömeluselvitys valmistuu helmikuussa 2008. Selvityksessä määritellään yksityiskohtaisesti erilaisten aseiden aiheuttaman melun haitta-alueet sekä mahdolliset muut asiaan liittyvät näkökohdat. Meluselvitys perustuu laskennallisiin malleihin, joiden paikkansapitävyyttä varmistetaan alueella tehtävillä melumittauksilla.

Vaikutusten arvioinnin osalta valmistellaan selvitys. Selvitys tehdään omana työnä tai tilataan ostopalveluna ulkopuoliselta asiantuntijataholta.

10. YHTEYSTIEDOT

Kainuun 1. vaihemaakuntakaavaa valmistelee Kainuun maakunta–kuntayhtymän alueidenkäyttö- ja hanketoimialan alueidenkäytön yksikkö. Kaavan valmistelua johtaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen.

Kainuun maakunta –kuntayhtymä

PL 400

87070 Kainuu

Puh. 08-615 541

Fax. 08-6155 4260

<http://www.kainuu.fi>

Käyntiosoite (maakuntakaava-asiat):

Satamakatu 2 B, 2. krs

87100 Kajaani

Fax. 08-629 781 (Satamakatu 2 B)

Alueidenkäytön henkilöstö:

Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen

Puh. 08-6155 4220, 044-7100 864

hannu.heikkinen@kainuu.fi

Suunnittelija Martti Juntunen

Puh. 08-6155 4221, 044-7100 850

martti.juntunen@kainuu.fi

Suunnittelija Suvi Rusanen

Puh. 08-6155 4221, 044-7100 873

suvi.rusanen@kainuu.fi

Suunnitteluavustaja Anneli Oikarinen

Puh. 08-6155 4222

anneli.i.oikarinen@kainuu.fi